

بزهکاری نوجوانی نوعی خشونت و خلافکاری غیر قانونی در بین نوجوانان زیر 18 سال است که هنوز به سن قانونی نرسیده‌اند. بزهکاری نوجوانی معادل فارسی لغت **Juvenilc delinq uency** می‌باشد.

دید کلی

برخی از نوجوانان غالباً در صورت فردی و گاهی به صورت گروهی به رفتارهای خلاف روی می‌آورند و به نوعی خرده فرهنگ بزهکاری وابسته می‌شوند. این گروه از نوجوانان ارتباط خود را با خانواده و مدرسه درهم می‌ریزند و با نفی موازین اخلاقی و قانونی به بزهکاری روی می‌آورند. بزهکاری در همه جای دنیا هست و در بین پسران بیشتر از دختران دیده می‌شود. فرار از منزل ، دزدی ، ضرب و شتم ، خرابکاری ، رفتار وحشیانه ، مصرف الکل و مواد مخدر ، هتک عفت ، قاچاق و قتل را می‌توان در شمار بزهکاری نوجوانان دانست.

وقتی یک نوجوان به نوعی از بزهکاری یا انحراف دچار می‌شود، تمایل او برای دست زدن به انواع دیگر بزهکاری یا انحراف بیشتر می‌شود. به همین دلیل نوجوانان دارای این مشکلات معمولاً فقط یک انحراف ندارند. **جیسور** می‌نویسد: در حال حاضر شواهد کافی وجود دارد که همگی از وجود همزمان چند انحراف در هر یک از نوجوانان بزهکار اطلاع می‌دهند. وجود چند انحراف بویژه در افراد گرفتار به اعتیاد ، مصرف الکل ، خشونت و بزهکاری و فعالیت جنسی پیش از موقع بیشتر است .

انواع نوجوانان بزهکار

گروه اول

کسانی هستند که تا آستانه بلوغ در خانواده‌های نسبتاً متعادل بزرگ شده‌اند ولی در دوره فاصله گرفتن از خانواده توسط افراد منحرف به مصرف الکل یا مواد مخدر کشیده شده‌اند. مصرف الکل و مواد مخدر بخصوص در سنین پایین باعث صدمه زدن به مغز می‌شود و رشد طبیعی را بهم می‌زند. این مصرف زمینه مساعدی برای رشد نابهنجاری جنسی و ناتوانی در کنترل رفتار ایجاد می‌کند و نوجوان را برای دست زدن به سایر جرائم آماده می‌کند و ممکن است بتدریج او را به سوی بزهکاری‌های دیگر و حتی خودکشی سوق دهد .

گروه دوم

نوجوانانی هستند که از زمان کودکی دچار مشکلات خانوادگی ، فقدان یکی از والدین فشارهای شدید مالی ، اختلال جسمی یا سوء استفاده جنسی طولانی بوده و از همان کودکی دچار اختلالات عاطفی - رفتاری بوده‌اند. خطر ابتلا به الکل و مواد مخدر و سایر بزهکاری‌های نوجوانی در این گروه از نوجوانان بسیار بیشتر است. آنان به سادگی جذب گروه همسالان منحرف می‌شوند .

دلایل بروز بزهکاری

دلایل بزهکاری زیاد پیچیده است. بزهکاری برخی از نوجوانان صرفاً به دلیل ناراحتی‌های شدید روانی آنان است. این گروه شامل جامعه ستیزهای اجتماعی نشده (نوجوانی که قراردادها و قوانین اجتماعی را زیر پا می‌گذارد بی‌آنکه احساس تقصیر کند) و افراد دارای اختلال عصبی است (نوجوانانی که دچار

اضطراب یا کمرویی شدید هستند). تاریخچه زندگی نوجوانان بزهکار غالباً مملو از فقر سلامت روانی در دوره کودکی و بی‌قراری و تحریک‌پذیری است. گروهی از نوجوانان بزهکار حاصل فقر اجتماعی و فرهنگی محیط زندگی خود هستند.

روابط سرد با مادر در دوران کودکی، همدستی با مادر در مقابل پدر و درگیری با وی، داشتن والدینی خلافکار و همانندسازی با سایر بزرگسالان بزهکار نیز از جمله عوامل زمینه‌ساز بزهکاری نوجوانان است. نوجوانانی که زمینه خانوادگی از هم‌گسیخته یا زمینه روانی-اجتماعی بزهکاری دارند دوستانی انتخاب می‌کنند که از نظر شخصیتی شبیه خودشان هستند و به این ترتیب گروه‌های نوجوانان بزهکار تشکیل می‌شود. معمولاً در پشت پرده روابط این نوجوانان، بزرگسالان بزهکاری را نیز می‌توان یافت که نوجوانان را وسیله دستیابی به اهداف غیر قانونی و غیر انسانی خود قرار داده‌اند.

ویژگی‌های روانی اجتماعی و شخصیتی اعضای گروه‌های نوجوانان بزهکار از نظر درهم‌ریختگی خانواده طرز تلقی خصمانه نسبت به مدرسه و بی‌اعتنایی به ارزشها و باورها و سبک زندگی عمومی جامعه تا حد زیادی شبیه به یکدیگر است و هر چه دوستی و ارتباط آنان گسترش می‌یابد تاثیر بیشتری بر یکدیگر می‌گذارند و شباهتشان با یکدیگر افزایش می‌یابد.

درمان نوجوانان بزهکار

درمان نوجوانان بزهکار بخصوص آنان که از الکل و مواد مخدر استفاده می‌کنند و چند انحراف دارند، در قدم اول مستلزم جدا نگه داشتن آنان از محیط آلوده و ارتباط با افراد ناباب است، ترک مصرف الکل و مواد مخدر باعث تغییرات مثبت در عملکردهای مغزی این افراد شده و آنان را بتدریج به حالت عادی برمی‌گرداند

و برای مراحل بعدی درمان آماده می‌کند. در مرحله دوم باید به این نوجوانان کمک کرد تا در محیط طبیعی زندگی و به عنوان افرادی که مشکلی دارند که باید حل شود، پذیرفته شوند.

بدون پذیرش این مشکل امکان مقابله واقع بینانه با آنان بوجود نخواهد آمد. در برخی از نوجوانان که دچار اختلال استرس پس از سانحه شده و از ناراحتیهای ناشی از مشکلات مشکلات جسمی و یا سوء استفاده جنسی رنج می‌برند، علاوه بر اقدامات فوق لازم است از روش فراخوانی مواد سرکوب شده به سطح هوشیاری نیز استفاده شود تا با رها شدن از فشار واقعه‌های گذشته و ارزشیابی مثبت از خود توانایی ایفای نقشهای سالم جنسیتی در آینده را بدست آورند .

آینده بحث

روش ظرفیتهای شناختی نوجوان به ما کمک می‌کند تا درمان مشکلات او را شناختی دنبال کنیم. او از این طریق می‌تواند با آگاهی یافتن از نتایج رفتار خود توانایی خویش را برای مقابله با مشکل و انتخاب رفتارهای بهتری که نتایج داشته باشد گسترش دهد. ما هرگز نمی‌توانیم در یک زمان به حل رضایت بخش پردازیم به همین دلیل باید در هر یک از حوزه‌های رشد مسائل رشدی نوجوان درمانی در یک حوزه از رشد ، مقدمه موفقیت در او جداگانه کار کنیم و موقعیت حوزه دیگر قرار داده شود .

مهم دیگر اینکه درمان نوجوانان بزهکار مستلزم همکاری و مداخله موثر و نکته اوست. اگر خانواده بتواند به نحو موثری نقش خود را در کنترل نزدیک خانواده کمک بزرگی به درمان خواهد کرد. ایفای چنینی نقشی انحراف نوجوان ایفا کند رسیدن نوجوان به استقلال و رشد دوره پس از درمان و در مرحله پیگیری تا

سرپرست نوجوان باید کمک کند جوانی و بزرگسالی نیز ضرورت دارد. والدین یا
برخوردار شود تا او از ارتباط خانوادگی محکم‌تر و حمایت‌کننده‌تری